

Avrupa Ekonomik İşbirliği Sözleşmesi ile eklerinin onanması hakkında kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/375)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 1131

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Avrupa Ekonomik İşbirliği Sözleşmesi ile eklerinin onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 3 . VII . 1948 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı ile gerekçe ve ilişkilerinin bağlı olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

Hasan Saka

Gerekçe

İkinci Dünya Harbinin hitamından sonra harabiye uğramış veya harb dolayısıyla katlandıkları ağır mükellefiyetler yüzünden Ekonomik ve malî bünyeleri bozulmuş olan Avrupa memleketleri, kalkınmalarının ancak aralarında tesis edecekleri bir işbirliği ile kabil olduğunu düşünerek ve bu sebeple Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ile uzaktan yakından ilgili birtakım ekonomik teşekküller vücuda getirmişlerdir.

Ancak halen Avrupa harabiye uğramış ve Avrupa'ya iptidai madde gönderen Şarkî Avrupa ve Avrupa dışındaki birçok memleketler de harb neticesi kaynaklarını kaybetmiş olduklarından Avrupa Devletleri istihallerini artırmak suretiyle kalkınmalarını temin hususunda ihtiyaçları olan pek çok tesis ve istihlâk maddesini Amerika'dan ithal mecburiyetinde kalmış ve bu yüzden Amerika ile olan tediye muvazeneleri büyük zorluklar göstermeye başlamıştır. Bu vaziyet bu devletlerin kendi kendilerine kalkınma imkânlarını selbetmiş ve bunun ancak Amerika'nın yardımı ile kabil olacağını meydana çıkarmıştır. Bu durumu nazarı itibara alan Amerika Hükümeti kendisinden teker teker yapılan yardım taleplerinin muayyen bir program dâhilinde yapılmasında lüzum ve fayda görmüş ve bunu Hariciye Nazırı General Marshall'in Harvard Üniversitesinde vâkı bir demeci ile açıklamıştır.

Yukarda tebarüz ettirildiği gibi zaten kalkınmalarının ancak aralarında tesis edecekleri ekonomik bir işbirliğine ve Amerika'nın yapacağı yardıma bağlı olduğunu anlamış olan Avrupa Devletlerinden Türkiye, Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, Yunanistan, İrlanda, İzlanda, İtalya, Lüksembur, Norveç, Holânda, Portekiz, Birleşik Krallık, İsveç, İsviçre ve Fransa, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri işgali altında bulunan Almanya muntakaları Başkomutanları Paris'te, konferans halinde toplanarak 16 Nisan 1948 de Avrupa Ekonomik İşbirliği teşkiline mütedair bir Sözleşme izhar ve imza etmişlerdir.

Avrupa devletlerinin kalkınması ve Avrupa devletlerine Amerika tarafından yapılacak yardımın en müsmir şekilde yapılabilmesi için lüzumlu olan, menafiimize ve cihanda sulhun idamesi ve bütün iyi niyetli memleketlerde işbirliği yapmak esasına istinadeden siyasetimize uygun bulunan ve 4 Nisan 1948 tarihinde Amerika ile aramızda akdedilmiş bulunan Ekonomik İşbirliği Anlaşması-

nın gereği gibi işliyebilmesi için yürürlüğe konulması lüzumlu bulunan ve tarafımızdan imza edilmiş olan Avrupa Ekonomik İşbirliği Sözleşmesi ile eklerinin onanması hususunda ilişik kanun tasarıları hazırlanmıştır.

Gerekçeye ek

Paris'te 16 Nisan 1948 tarihinde Türkiye, Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, Yunanistan, İrlanda, İzlanda, İtalya, Lüksemburg, Norveç, Holanda, Portekiz, Birleşik Krallık, İsveç, İsviçre ve işgal altındaki Almanya mntakaları Amerika, Birleşik Krallık ve Fransa Başkomutanları tarafından imzalanan Avrupa Ekonomik İşbirliği Sözleşmesi özeti:

16 Nisan 1948 tarihinde imzalanmış olan bu Sözleşme 28 madde 1 lâhika 2 protokol ve bir nihai senetten mürekkeptir.

Sözleşme Türkiye, Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, Yunanistan, İrlanda, İzlanda, İtalya, Lüksemburg, Norveç, Holanda, Portekiz, Birleşik Krallık, İsveç, İsviçre, ve işgal altındaki Almanya mntakaları Amerika, Birleşik Krallık ve Fransa Başkomutanları tarafından imzalanmıştır.

Sözleşme mucibince âkıdalar devamlı bir teşkilât kurmayı ve müşterek bir kalkınma programı hazırlamayı 1 nci madde mucibince taahhüd etmişlerdir.

2 nci maddeden 9 ncü maddeye kadar olan kısım 1 nci faslı teşkil etmekte ve umumi vecibeleri muhtevi bulunmaktadır. Bu maddeler mucibince âkid taraflar:

1 Umumi Kalkınma Programına en uygun bir şekilde istihallerini inkişaf ettirmeyi,

2 Teşkilât kadrosu içinde lüzum oldukça, aralarında mal ve hizmet mübadelesini temin edecek umumi programlar tesbit etmeyi;

3 Birbirleriyle mütekabilen mübadelede bulunmayı ve mübadelelerine mâni olan hailerini tedrici bir surette kaldırmayı,

4 Birbirleriyle Gümrük İttihatları ve serbest mübadele mntakaları tesis etmek hususunda giriştikleri müzakere ve çalışmalarına devam etmeyi,

5 Çok taraflı mübadele inkânını temin etmek için Havana şartı hükümlerine göre tarifeleri indirmeleri yapmayı,

6 Enflasyon tehlikelerine ve bütçelerinin muvazenelerinin bozulmasına mâni olmak için gereken tedbirleri almaya,

7. Millî el emeğini tam bir şekilde kullanmayı ve diğer âkıdalar arasında mevcut el emeğine ihtiyaç duydukları takdirde bu hususta Anlaşmalar yapmayı;

8. Teşkilâta her türlü yardımda bulunmayı, taahhüt etmektedirler.

10 ncü maddeden 23 ncü maddeye kadar olanlar Teşkilâta ait bulunmakta ve II nci faslı teşkil etmektedirler.

11 nci madde Teşkilâtın gayesini belirtmektedir. Bu gaye iştirak eden Devletlerin İşbirliği suretiyle sağlam bir Avrupa İktisadiyatı kurmak ve bir Kalkınma Programı hazırlamaktır.

12 nci madde Teşkilâtın ödevlerine dairdir. Bu maddeye göre Teşkilât müşterek gayeye erişmek için âzanın ferdi gayretlerini programlayıp tanzim etmek, Sözleşmenin tatbikını murakabe edip hariç yardımlarla millî kaynakların en iyi bir şekilde kullanılması için bir Murakabe ve Kontrol Teşkilâtı kurmak, Amerika Birleşik Devletlerine Amerika Kalkınma Programı tatbikatı hakkında kararlaştırılacak malûmatı vermek ve tavsiyelerde bulunmak gibi ödevlere sahiptir.

13 ncü madde salâhiyet maddesidir. Teşkilâtın alacağı kararların âzalar tarafından infaz edileceğine Teşkilâtın âzaları, Amerika Birleşik Devletleri ve âza olmıyanlarla Anlaşmalar akdedebileceğine ve bunlara tavsiyelerde bulunabileceğine dairdir.

14 ncü madde mucibince kararlar bütün âzanın iştirakiyle alınmaktadır.

15, 16, 17 nci maddeler mucibince Teşkilât bütün âzaların dâhil bulunduğu bir Konsey, âza-

lardan yedi kişinin seçilmesi suretiyle teşekkül eden bir İcrai Komite, Konsey tarafından tayin edilen bir Genel Kâtip ve bir Sekreteryadan mürekkeptir.

19, 20 nci maddelere göre teşkil olunacak bütün Teknik Komiteler Konseyin emri altındadır ve Teşkilât diğer Beynelmîlel Teşekküllerle İşbirliği yapacaktır.

21, 22 ve 23 ncü maddeler Teşkilâtın merkez, imtiyaz ve muafiyet ve malî rejiminden bâhistir. Teşkilâtın merkezi henüz taayyün etmemiştir. İmtiyaz ve muafiyetleri 1 numaralı Protokolda tesbit edilmiş olup diğer mümasil Beynelmîlel Teşekküllere tanınan imtiyazlardan farklı değildir. Malî rejimine gelince Teşkilâtın malî senesi 1 Mayısta başlamakta ve bütçesi Genel Kâtip tarafından hazırlanıp Konseyin tasvibine sunulmakta ve masrafları âzalar arasında ek Protokolda tasrih edilmiş ve Birleşmiş Milletlerde tatbik edilen bareme uygun bir kıstas üzerinden âzalar arasında paylaşılmaktadır.

24 ncü maddeye göre ise Sözleşme her imzalayan Devletin anayasasına göre tasdik olunacak ve tasdiknameler altı tane olunca meriyete girecektir. Her mütaakıp âkid için meriyet tasdiknamesini tevdi ettiği tarihte başlayacaktır.

25 nci madde mucibince ise her Avrupa memleketi 10 aded tasdiknamenin tevdiinden sonra Teşkilâta girmeye talip olabilecektir.

26, 27 ve 28 nci maddeler vecibelerin ademi ifası, Teşkilâttan çekiliş tasdiknamelerin, iltihakların ve çekilişlerin tebliğine mütedair bulunmaktadır. Vecibelerin ademi ifası ve bunda ısrar halinde diğer âzalar bu şekilde hareket eden âzayı Teşkilât haricinde bırakıp İşbirliğine devam edebileceklerdir. Teşkilâttan çekilmek için bir sene evvel ihbarda bulunmak lâzımdır. Bu gibi tebligat Fransa Hükümeti tarafından derhal diğer Âkidlara ulaştırılacaktır.

Ek lâhika Umumi Kâtibin ödevlerinden;

I. numaralı Protokol 22 nci maddede bahsolunan Teşkilâtın kazai salâhiyeti muafiyet ve imtiyazlarından;

II. numaralı Protokol da 23 ncü maddede bahsolunan malî rejimin teferruatından;

Bahsetmektedir.

Bu Sözleşmenin Nihâî Senedini teşkil eden vesikada Teşkilâtın ilk işlemlerini yapabilmesini teminen Avrupa Ekonomik İşbirliği Komitesi tarafından kendisine verilen direktiflere mütedair kararları da ihtiva etmektedir. Bu kararlar 7 tane olup sırası ile;

1. Teşkilâtın ilk vazifelerine;
2. Teşkilâtın Amerika Birleşik Devletlerinin Avrupa mümessili ile olan münasebatına;
3. Teşkilâtın İç Tüzüğüne;
4. Teşkilâtın bütçesine;
5. Teşkilâtın geçici finansmanına;
6. Teşkilât memurlarının statüsüne;
7. Konseyin ilk toplantı yerine;

Mütedair bulunmaktadır.

Geçici Komisyon raporu

T. B. M. M.

Geçici Komisyon

Esas No. 1/375

Karar No. 2

6 . VII . 1948

Yüksek Başkanlığa

Türkiye, Avusturya, Belçika, Danimarka, şik Kırallık, İsveç, İsviçre, Hükümetleri ve Almanyanın Fransa, Birleşik Kırallık ve Amerika Birleşik Devletleri işgali altındaki mıntakalar

Başkomutanları arasında imzalanan Avrupa Ekonomik İşbirliği Sözleşmesi ile eklerinin onanması hakkında kanun tasarısı Yüksek Kamutayın 5 . VII . 1948 tarih ve 82 nei Birleşiminde bir Geçici Kimisyonda İncelenmesi kararlaştırılmış olmakla Yüksek Başkanlıktan komisyonumuza sevk edilmiştir.

Dışişleri Bakanlığının huzuriyle yapılan incelemelerden ve Dışişleri Bakanının verdiği izahattan sonra Avrupa Devletlerinin kalkınması, Avrupa Devletlerine Amerika tarafından yapılacak yardımın en müessir şekilde yapılabilmesi için lüzumlu olan ve cihanda sülhün idamesi maksadiyle bütün iyi niyetli memleketlerle de bu gibi işbirliği yapmak esasına istinat eden siyasetimize ve menfaatimize uygun bulunduğu anlaşılma ile sözleşme ve ekleriyle buna dair kanun

tasarısı aynen ve ittifakla kabul edilmiştir.

Kamutayda ivedilikle müzakere edilmesi dileğiyle ve saygılarımızla Yüksek Başkanlığa sunulur.

Geçici Komisyon Başkanı

Aydın

Dr. M. Germen

Kâtip

Niğde

H. Ulusoy

Ankara

C. Gölet

Kütahya

A. Tahtakılıç

İmzada bulunamadı

Sivas

R. Ş. Sırer

Sözcü

Gazianteb

Dr. A. Melek

Gazianteb

C. Alevli

İmzada bulunamadı

Samsun

Samsun

R. Iştan

Ö. Karataş

Urfa

E. Tekeli

İmzada bulunamadı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye, Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, Yunanistan, İrlanda, İzlanda, Lüksemburg, Norveç, Holânda, İtalya, Portekiz, Birleşik Krallık, İsveç, İsviçre, Hükümetleri ve Almanya'nın Fransa, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri işgali altındaki mintakalar Başkomutanları arasında imzalanan Avrupa Ekonomik İşbirliği Sözleşmesi ile eklerinin onanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye, Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, Yunanistan, İrlanda, İzlanda, Lüksemburg, Norveç, Holânda, Portekiz, Birleşik Krallık, İsveç, İsviçre Hükümetleri ve Almanya'nın Fransa, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri işgali altındaki mintakalar Başkomutanları arasında 16 Nisan 1948 tarihinde Paris'te imzalanan Avrupa Ekonomik İşbirliği Sözleşmesi ve ekleri kabul edilmiş ve onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan Devlet Bakanı Başb. Yardımcısı
H. Saka

Devlet Bakanı

Millî Savunma Bakanı

H. Çakır

Dışişleri Bakanı

N. Sadak

Millî Eğitim Bakanı

T. Banguoğlu

Ekonomi Bakanı

C. Ekin

Gümrük ve Tekel Bakanı

E. Erişirgil

Ulaştırma Bakanı

Gülek

Çalışma Bakanı

T. B. Balta

Adalet Bakanı

F. Sirmen

İçişleri Bakanı

M. H. Göle

Maliye Bakanı

Ş. Adalan

Bayındırlık Bakanı

N. Erim

Sa. ve So. Y. Bakanı

Tarım Bakanı

C. Oral

Ticaret Bakanı

C. S. Barlas

AVRUPA EKONOMİK İŞBİRLİĞİ SÖZLEŞMESİ

Tashih

Bu metindeki «İktisadi İşbirliği» tâbiri «Ekonomik İşbirliği» olarak düzeltilmiştir.

AVRUPA EKONOMİK İŞBİRLİĞİ KOMİTESİ İKİNCİ DEVRE TOPLANTISININ NİHAİ SENEDİ

Avrupa Ekonomik İşbirliği Komitesi tarafından 22 Eylül 1947 tarihinde kabul edilen genel raporda tasarlanan Avrupa Ekonomik İşbirliğinin şekillerini tâyin etmek maksadiyle ve bilhassa anılan raporun 113 ncü bendinde derpiş olunan Teşkilâtı kurmak üzere Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, Yunanistan, İrlanda, İzlanda, İtalya, Lüksemburg, Norveç, Holanda, Portekiz, Birleşik Krallık, İsveç, İsviçre ve Türkiye Hükümetleri, Almanya'daki Fransa, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri İşgal Bölgeleri Başkomutanlarını da bu Anlaşmalara katılmaya çağırarak;

Paris'te 15 Mart 1948 de Temsilcileri araciyle, bu yolda gereken çalışmalara girişmişlerdir.

Bu çalışmalar 16 Nisan 1948 de sona ermiş ve aşağıdaki belgelerin ihzarına müncer olmuştur:

1. Avrupa Ekonomik İşbirliği Sözleşmesi;
  2. Avrupa Ekonomik İşbirliği Teşkilâtının hukuki ehliyeti imtiyaz ve muafiyetleri hakkında I sayılı ek Protokol;
  3. Teşkilâtın malî rejimi hakkında II. sayılı ek Protokol;
- Aynı zamanda aşağıdaki kararlar da kabul edilmiştir:
1. Teşkilâtın görevleri hakkında karar;
  2. Teşkilât ile Birleşik Devletlerin Avrupa'daki özel temsilcisi arasındaki münasebetler hakkında karar;
  3. Teşkilâtın İçtüzüğü hakkında karar;
  4. Teşkilâtın ilk bütçesine ait ödeneklerin ne yolda sağlanacağı hakkında karar;
  5. Teşkilâtın ara ödeneklerinin ne yolda sağlanacağı hakkında karar;
  6. Teşkilât memur ve mensuplarının tâbi olacakları nizamlar hakkında karar;
  7. Teşkilâtın Konseyinin ilk toplantı yeri hakkında karar;

Yukarda anılan bütün Hükümetler ve makamlar Sözleşmenin 24 ncü maddesinin B fıkrasında derpiş edildiği şekilde, geçici olarak yürürlüğe konmasından itibaren Teşkilâtın başlangıç çalışmalarına derhal katılmak hakkına malik olacaklardır.

Sözleşmeyi imzalayacak olan işbu Nihai Senedin âkıdaları tasdiknamelerini tevdi eder etmez Teşkilâtın asli üyesi itibar olunacaklardır.

Bu maksatla yukarda anılan Hükümetler ve makamlar temsilcileri işbu Nihai Senedi imzalamışlardır.

Paris'te, 16 Nisan 1948 tarihinde, her iki metinde aynı derecede muteber olmak üzere, Fransızca ve İngilizce tek nüsha olarak hazırlanmış ve tasdikli suretlerini diğer âkıdalarla tevdi edecek olan Fransa Cumhuriyeti Hükümetinin arşivlerine teslim edilmiştir.

AVRUPA EKONOMİK İŞBİRLİĞİ SÖZLEŞMESİ

Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, Yunanistan, İrlanda, İzlanda, İtalya, Lüksemburg, Norveç, Holanda, Portekiz, Birleşik Krallık, İsveç, İsviçre, Türkiye Hükümetleri ve Almanya'daki Fransa, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri işgal bölgeleri Başkomutanları:

Birleşmiş Milletlerin gayelerine ermek, şahsi hürriyetleri muhafaza etmek, unumi esenliği artırmak için kuvvetli bir müreffeh bir Avrupa ekonomisinin esas olduğu ve böyle bir ekonominin sulhun idamesine medar olacağını nazarı itibara alarak;

İktisadiyatlarının birbirine tâbi ve herbirinin refahının diğerlerinin refahına bağlı olduğunu kabul ederek;

Avrupa'nın refahının yeniden kurulmasını ve idamesini ve harbin yaptığı tahribatın izalesini yalnız âkid Taraflar arasında yapılacak sıkı ve devamlı bir işbirliğinin mümkün kılacağını takdir ederek;

Avrupa Ekonomik İşbirliği Komitesi genel raporundaki prensipleri mevkii tatbika koymaya ve bunun tâyin ettiği gayelere erişmeye ve bu meyanda, âkid Tarafların istisnai mahiyette haricî bir yardımdan âzade olarak, şayanı memnuniyet bir faaliyet seviyesine mümkün olduğu kadar, çabuk ermelerini ve bu seviyede tutunmalarını mümkün kılacak sağlam iktisadi şartların tesisine, aynı zamanda dünya ekonomisinin istikrarını sağlamaya mâtuf gayretlere iştirake karar vererek;

Bu gayelerin tahakkuku için ekonomik kuvvetlerini birleştirmeye, hususi iktidar ve kabiliyetlerinin mümkün olduğu kadar tam bir surette istimali hakkında anlaşmaya, istihisallerini arttırmaya, tarım ve endüstri teğizatlarını yenileştirmeye, ve tekâmül ettirmeye, mübadelelerini arttırmaya, karşılıklı ticaretlerine mâni teşkil eden hailleri tedricen azaltmaya, elemeğinin tam olarak kullanılmasını müsait kılmaya ve ekonomilerinin istikrarını ve aynı zamanda millî dövizlerine olan itimadı yeniden kurmaya veya idame ettirmeye azmederek;

Amerikan Milletinin, yapılmaması hedef tutulan gayelere tam mânasiyle erişmeyi imkânsız kılacak olan yardımı yapabilmek için ittihaz ettiği tedbirlerle ifadesini bulan cömert arzusunu kaydederek;

Avrupa Ekonomik İşbirliğinin muvaffakiyeti ve Amerikan yardımının tesirli bir şekilde kullanılması için lüzumlu müesseseleri kurmaya ve şartları yaratmaya ve bu hususta bir sözleşme akdine karar vererek;

Usulüne uygun bulunan yetki belgelerini ibraz eden ve aşağıda imzası bulunan temsilcileri seçerek mütaakıp hususlar hakkında mutabık kalmışlardır.

Madde — 1.

Âkid taraflar, karşılıklı ekonomik münasebetlerinde sıkı bir işbirliği yapmayı kabul ederler.

Müşterek bir kalkınma programının hazırlanma ve tatbikini kendilerine ilk vazife olarak tâyin ederler. Bu programın gayesi, âkid tarafların mümkün olduğu kadar çabuk ve istisnai mahiyette bir haricî yardımdan azade kalarak, memnuniyet verici bir Ekonomik İşbirliği seviyesine erişmesini ve bu seviyede tutunmalarını mümkün kılmak olacaktır. Bu maksatla, bilhassa, âkid tarafların ihracatlarını mümkün olduğu nispette iştirak etniyen memleketlere doğru inkişaf ettirmek hususundaki ihtiyaçlarını gözönünde bulunduracaktır.

Bu gayelerin tahakkuku için, âkid taraflar ferdî gayretleri ile ve yardımlaşma zihniyeti içinde aşağıdaki vecibeleri yerine getirmeyi taahhüt ederler ve aşağıda teşkilât namı ile anılacak olan bir Avrupa Ekonomik İşbirliği Teşkilâtı kurarlar.

Fasıl: I.

Genel vecibeler

Madde — 2.

Âkîd taraflar, müşterek kalkınma programının tahakkuku için, en uygun şartlar dâhilinde teknik ve teçhizatlarını tedricen modernleştirmek suretiyle ve gerek ana vatanda gerek deniz aşırı memleketlerde malik oldukları kaynakları kullanarak ferden olduğu kadar müştereken de istih-sallerini inkişaf ettirmeye enerjik bir surette çalışmayı taahhüt ederler.

Madde — 3.

Âkîd taraflar, teşkilâtın gerçevesi dâhilinde, sık sık ve lâzım olduğu nispet ve zamanda, herbiri-nin program veya tahminlerini ve dünya ekonomisinin genel şartlarını nazarı itibara alarak istih-sal, mal ve hizmet mübadelesi için umumi programlar tesbit edeceklerdir.

Her Âkîd Taraf bu genel programların gerçekleşmesini temin için bütün gayretini sarfedecektir.

Madde — 4.

Âkîd Taraflar, en geniş mikyasta ve bilmüzakere, karşılıklı mal ve hizmet mübadelelerini inkişaf ettireceklerdir. Aralarında mümkün olduğu kadar süratle çok taraflı bir ödeme rejimine varmak için sarfedilen gayretlere devam edecekler ve karşılıklı mübadele ve ödemelerine mâni teşkil eden halen mevcut tahdidatı imkân hâsıl olur olmaz kaldırmak maksadiyle bunları hafifletmek hususunda işbirliği yapacaklardır.

İşbu maddenin tatbikında, Âkîd Taraflar, gerek birbirleriyle gerek iştirak etmiyen memleketlerle mevcut ekonomik ve malî münasebetlerindeki had muvazenesizlikleri azaltmak veya bunlardan kaçınmak hususunda, hepsi ve herbiri için mevcut lüzumu nazarı itibara alacaklardır.

Madde — 5.

Âkîd Taraflar, bu Anlaşmanın gayelerini yerine getirmek hususunda uygun görecekları bütün vasıtalarla aralarındaki iktisadi bağları sıklaştırmayı taahhüt ederler. Tesisi, bu gayelere ulaştırabilecek vasıtalarından Gümrük Birlikleri veya serbest mübadele sahaları gibi benzeri rejimler üzerindeki halihâzır çalışmalarına devam edeceklerdir. Âkîd Taraflardan, aralarında daha şimdiden bir Gümrük Birliği prensipini kabul etmiş bulunanlar bunun mümkün olduğu kadar süratle tesisini temin edeceklerdir.

Madde — 6.

Âkîd Taraflar, Havana şartı prensiplerine tevfiikan kabili tatbik ve mütevazin çok taraflı bir mübadele rejimi meydana getirmek üzere kendi aralarında, ve aynı niyetlerle mütehalli diğer memleketlerle, tarifeleri indirmek ve mübadelelerin gelişmesine hail diğer mânileri azaltmak için işbirliği yapacaklardır.

Madde — 7.

Her bir Âkîd Taraf, iş ve mübadele haecmında müstakar ve yüksek bir seviyeyi idame etmenin veya ona erişmenin ve enflasyon tehlikesini önlemenin veya bununla mücadele etmenin lüzumunu nazarı itibara alarak parasının istikrarı ve maliyesinin muvazenesi ve aynı zamanda uygun bir kam-biyo kuru ve sureti umumiyede para sistemine olan itimadı tesis ve muhafaza hususunda iktidarında olan her türlü tedbirleri alacaktır.

Madde — 8.

Âkid Taraflar, mevcut el emeğini en tam ve en tesirli bir şekilde kullanacaklardır.

Millî el emeğinin tam çalıştırılmasını sağlamaya gayret edecekler ve diğer bütün Âkid Taraflar topraklarındaki kullanılabilir el emeğine müracaat edebileceklerdir. Bu son halde işçilerin yer değiştirmelerini kolaylaştırmak ve onların, tatmin edici ekonomik ve sosyal şerait altında yerleşmelerini temin etmek için müşterek bir anlaşma ile lüzumlu tedbirleri alacaklardır.

Sureti umumiyede Akid Taraflar, şahısların serbestçe yer değiştirmelerine mâni halleri tedricen azaltmak hususunda işbirliği yapacaklardır.

Madde — 9.

Âkit Taraflar ödevlerinin ifasını kolaylaştırmak hususunda teşkilâtın talebedeceği bütün malûmatı temin edeceklerdir.

Fasıl : II.

Teşkilât

Madde — 10.

Üyeler

İşbu Sözleşmenin âkidleri Teşkilâtın azasıdır..

Madde — 11.

Gaye

Teşkilâtın gayesi, sağlam bir Avrupa ekonomisini, üyelerinin Ekonomik İşbirliği yolu ile sağlamaktır. Teşkilâtın ilk vazifelerinden biri bu Anlaşmanın birinci faslında gösterilen taahhütler mucibince Avrupa Kalkınma programının muvafakiyetini temin etmektir.

Madde — 12.

Vazifeler

Teşkilât, kendisine tanınan veya tanınacak olan salâhiyet hudutları dâhilinde aşağıdaki vazifeleri ifa ile ödevlendirilmiştir.

a) İlgili tarafların müşterek faaliyet sahası dâhilinde, 11 nci maddenin derpiş ettiği gayenin elde edilmesi için lüzumlu tedbirlerin alınması ve tatbiki; âzaların ferdi faaliyetlerini kolaylaştırmak, harekete getirmek ve tanzim etmek;

b) İşbu Anlaşmanın tatbikini kolaylaştırmak ve ona nezaret etmek. Tatbik keyfiyetini temin edecek tedbirleri almak : Bu maksatla, harici yardımın olduğu kadar millî kaynakların da en iyi şekilde kullanılmasını sağlayabilecek nezaret ve kontrol mekanizmalarının kurulmasını sağlamak;

c) Avrupa Kalkınma programının tatbiki hususunda Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine kararlaştırılacak yardımı ve malûmatı vermek ve tavsiyelerde bulunmak;

d) İlgili tarafların talebi üzerine Avrupa Kalkınma Programının en iyi şekilde tatbikına lüzumlu olabilecek Milletlerarası Anlaşmaların müzakerelerine yardım etmek.

Teşkilât, aynı zamanda kararlaştırılacak her türlü görevi üzerine alabilir.

Madde — 13.

Yetkiler

Teşkilât, 11 nci maddede tarif edilen gayesine ulaşmak için :

- a) Üyelerin tatbik edecekleri kararları alabilir;
- b) Kendi üyeleriyle veya üye olmıyan memleketlerle Amerika Birleşik Devletleri Hükümetiyle ve Milletlerarası Teşkilâtla anlaşmalar akdedebilir;
- c) Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine, diğer Hükümetlere ve Milletlerarası Teşkilâta tavsiyelerde bulunabilir.

Madde — 14.

Kararlar

Kararlar, hususi konular hakkında Teşkilâtça başka türlü karar verilmemişse, bütün üyelerin karşılıklı muvafakatiyle alınır. Âzadan birinin bir meselede ilgisi olmadığını beyanla karara iştirakten istinkâf etmesi diğer âzalar için mecburi olan bu kararların alınmasına mâni olamaz.

Madde — 15.

Konsej

- a) Bütün kararlar bütün üyelerden müteşekkil bir Konseyden sâdır olur.
- b) Konsey, üyeleri arasından her sene bir Başkan ve iki İkinci Başkan tâyin eder.
- c) Konseye bir İcra Komitesi ve bir Genel Sekreter yardım eder. Konsey, Teşkilâtın işlerinin icabettirdiği bütün Teknik Komite ve diğer Teşekkülleri kurabilir. Bütün bu Kururullar Konseye karşı mesuldurlar.

Madde — 16.

İcra Komitesi

- a) İcra Komitesi, her sene Konsey tarafından seçilen yeni âzadan teşekkül eder çalışmalarına Konseyin talimatına ve tâyin edeceği hattı harekete uygun olarak devam eder. Ve bunlar hakkında Konseye hesap verir.
  - b) Konsey, her sene, İcra Komitesi üyeleri arasından bir Başkan ve bir İkinci Başkan seçer. Aynı zamanda, her sene, vazifelerini tasrih edeceği bir Genel Sözcü tâyin edebilir.
  - c) Teşkilâtın İcra Komitesinde temsil edilmeyen her üyesi, kendi menfaatlerini alâkadar eden meselelerin bu Komitede müzakerelerine ve karara bağlanmasına iştirak edebilir.
- Teşkilât üyeleri, İcra Komitesinin müzakerelerinden, gündem ve tutanak özetlerinin zamanında kendilerine tebliği suretiyle haberdar tutulacaklardır.

Madde — 17.

Genel Sekreter

- a) Genel Sekretere bir birinci ve bir ikinci Genel Sekreter muavini yardım eder.
- b) Genel Sekreter ve Genel Sekreter Muavinleri Konsey tarafından tâyin edilirler. Genel Sekreter Konseyin emri altındadır;
- c) Genel Sekreter, Konseyin, İcra Komitesinin ve icabettiği takdirde diğer Kurulların ve Teknik Komitelerin oturumlarına istişarî reyle iştirak eder. Bu Komiteler de kendini temsil ettirebilir. Konseyin ve İcra Komitesinin müzakerelerini hazırlar ve aldıkları kararların icrasını talimat ve işaretlere uygun olarak temin eder.

Genel Sekreterin görevleri işbu Sözleşmenin ekinde zikredilen tamamlayıcı hükümlerin mevzuunu teşkil eder.

Madde — 18.

Sekreterlik

- a) Genel Sekreter, Teşkilâtın faaliyetine lüzumlu memurları tâyin eder. İdare memurlarının tâyini Konseyin tasvibiyle yapılır. Memurlar Tüzüğü Konseyin tasvibine arz edilir.
- b) Teşkilâtın Milletlerarası mahiyeti dolayısıyla, Genel Sekreter ve memurlar, Teşkilât âzalarından veya Teşkilât dışı Hükümet veya makamlardan talimat istemiyebilecekler ve kabul etmiyebileceklerdir.

Madde — 19.

Teknik Komiteler ve Diğer Kurullar

15 nci maddenin (C) fıkrasında derpiş edilen Teknik Komiteler ve diğer Kurullar Konseyin emri altındadır. Bunlar en ilgili üyeler tarafından teşkil edilirler ve işlerini diğer ilgili üyelerin lüzumu halinde bu çalışmalara iştirak edebilmelerini temin edecek şekilde tanzim ederler.

Madde — 20.

Diğer Milletlerarası Teşekküllerle Münasebetler

- a) Teşkilât, Birleşmiş Milletler ve onun esas ve tâli organları ve ihtisas kurumları ile müteakabil gayelerine uygun işbirliğini temin hususunda gerekli münasebetleri kurar.
- b) Teşkilât aynı zamanda, diğer Milletlerarası Kurullarla da münasebette bulunabilir.

Madde — 21.

Teşkilâtın Merkezi

Teşkilâtın merkezi, ilk oturumunda Konsey tarafından tesbit edilecektir. Karar verdikleri takdirde Konsey, muhtelif Komiteler veya diğer Kurullar Teşkilât merkezinden başka bir yerde toplanabilirler.

Madde — 22.

Kazai Ehliyet, İmtiyazlar ve Muafiyetler

- a) Teşkilât, her âzasının arazisi dâhilinde işbu Sözleşmeye Ek I. numaralı Protokolün derpiş ettiği şartlar dâhilinde faaliyette bulunmak ve gayelerine ermek için muhtaç olduğu kazai ehliyetten istifade eder.
- b) Teşkilât ve memurları ve âzasının temsilcileri, mezkûr Protokolda tarif edilen imtiyaz ve muafiyetlerden istifade ederler.

Madde — 23.

Malî Rejim

- a) Genel Sekreter işbu Sözleşmeye Ek II. numaralı Protokolda tesbit edilen malî nizamlar mucibince hazırlanmış senelik bir bütçeyi ve hesapları Konseyin tasdikına arz eder;
- b) Teşkilâtın malî senesi 1 Temmuzda başlar;
- c) Teşkilâtın masrafları üyeler tarafından deruhde edilecek ve yukarıda zikredilen Ek protokolün hükümleri mucibince taksim edilecektir.

Fasıl : III.

Nihai Hükümler

Madde — 24.

Tasdik ve Yürürlüğe Girme

a) İşbu Sözleşme tasdik edilecektir. Tasdiknameler Fransa Cumhuriyeti Hükümetine tevdi edilecektir. Sözleşme, imzalıyanlardan enaz altısının tasdiknamelerini tevdi etmesiyle yürürlüğe girecektir. Sözleşme, tasdik keyfiyetini sonradan yapacak her âza için, tasdiknamenin tevdiinden itibaren yürürlüğe girecektir.

b) Bununla beraber, imzalıyanlar Sözleşmenin tatbikını geciktirmemek maksadıyla yukardaki fıkrada derpiş edilen şartlar dâhilinde yürürlüğe girinceye kadar, bunu muvakkaten ve kendi anayasa kurallarına göre, imzası anından itibaren tatbik sahasına koymayı kabul ederler.

Madde — 25.

Katılma

Enaz on tasdiknamenin tevdiinden itibaren imzalamıyan herhangi bir Avrupa Devleti Teşkilât Konseyinin muvafakatiyle ve Fransa Cumhuriyeti Hükümetine hitaben yapılacak bir ihbarla Sözleşmeye katılabilecektir. Katılma Teşkilât Konseyinin muvafakati tarihinden itibaren muteber olacaktır.

Madde — 26.

Vecibelerin Ademi İfası

Eğer, Teşkilât âzasından biri işbu Sözleşmeden mütevellit vecibeleri yerine getirmekten fariğ olursa, Sözleşme hükümlerine uymaya davet edilir. Eğer bu âza kendisine verilen müddet zarfında bu davete icabet etmezse, diğer âzalar, Teşkilât dâhilinde İşbirliklerine onsuz devamla müştereken karar verebilirler.

Madde — 27.

Çekilme

Her Âkid Taraf, Fransa Cumhuriyeti Hükümetine bir sene önceden haber vermek suretiyle işbu Sözleşmenin kendisine tatbik edilmesine nihayet verebilir.

Madde — 28.

Tasdiknamelerin Katılma ve Çekilmelerin Tebliği

Fransa Cumhuriyeti Hükümeti, tasdiknameleri, iltihak veya çekilme ihbarı vesikalarını alır almaz bundan bütün Âkid Tarafları ve Teşkilâtın Genel Sekreterini haberdar edecektir.

GENEL SEKRETERİN VAZİFELERİ HAKKINDA TAMAMLAYICI HÜKÜMLER

Genel Sekreterin 17 nei maddede tâyin edilen vazifeleri aşağıdaki tamamlayıcı hükümlerin konusunu teşkil eder.

1. Konseye ve İcra Komitesine teklifler sunabilir.
2. Teknik komiteler Başkanlığı ile mutabık kalarak, lüzum görüldüğü vakit, komiteleri toplamak ve bunların sekretaryasını temin etmek için gerekli tedbirleri alır. Lüzumu halinde onlara, Konseyin ve İcra Komitesinin talimatını tebliğ eder.
3. 15 nei maddenin C fıkrasında zikredilen diğer kurulların çalışmalarını takip ve lüzumunda onlara Konseyin ve İcra Komitesinin talimatını tebliğ eder.
4. 20 nei maddenin hükümlerine göre ve Konseyin ve İcra Komitesinin talimatına uygun olarak, diğer Milletlerarası Teşkilâtla münasebet tesisi için lüzumlu tedbirleri alır.
5. Teşkilâtın iyi işlemesi için lüzumlu ve Konsey ve İcra Komitesi tarafından kendisine tevdi edilen bütün vazifeleri deruhde eder.

Bu maksatla, bu hususta gerekli salâhiyeti haiz aşağıda imzaları bulunan temsilciler, işbu Sözleşmeyi imza etmişler ve mühürlerini basmışlardır.

Paris'te 16 Nisan 1948 tarihinde, her iki metin de aynı derecede muteber olmak üzere, Fransızca ve İngilizce tek nüsha olarak hazırlanmış ve tasdikli suretlerini diğer âkidlara tevdi edecek olan Fransa Hükümetinin Arşivlerine teslim edilmiştir.

TEŞKİLÂTIN KAZAI EHLİYETİ, İMTİYAZ VE MUAFİYETLERİ HAKKINDA, AVRUPA EKONOMİK İŞBİRLİĞİ SÖZLEŞMESİNE EK

1. Numaralı Protokol

Avrupa Ekonomik İşbirliği Sözleşmesini imzalayan Hükümetler ve makamlar:

Sözleşmenin 22 nei maddesi hükümlerine göre Avrupa Ekonomik İşbirliği Teşkilâtının, üyesi bulunan memleketler topraklarında vazifesini görmek ve gayesine ulaşmak için lüzumlu kazai ehliyetten faydalandığını, ve gene Teşkilâtın, memurlarının ve aynı zamanda üyelerinin temsilcilerinin ek bir Protokolda tarif edilen imtiyaz ve muafiyetlerden istifade ettiklerini nazarı itibara alarak;

Aşağıdaki hususlar hakkında mutabık kalmışlardır:

Fasıl : I.

Şahsiyet, Ehliyet

Madde — 1.

Teşkilât hükmi şahsiyeti haizdir. Teşkilât akit yapmak, gayrimenkul ve menkul malları temellük ve ferağ etmek ve dâva etmek ehliyetine sahiptir.

Madde — 2.

Mallar, sermayeler ve matlubat

Teşkilât, malları ve matlubatı, buldukları yer neresi ve zilyedleri kim olursa olsun, Teşkilâtın sarıh bir surette vazgeçtiği haller müstesna, kazai muafiyetten istifade ederler. Bununla beraber, vazgeçme icrai tedbirlere şâmil olamaz.

Madde — 3.

Teşkilâtın bulunduğu binalar masundurlar. Mal ve alacakları, nerede bulunursa bulunsun ve vazülyedleri kim olursa olsun, taharri, el koyma, müsadere, istimlâk veya diğer bütün idari, adli ve kanuni, icrai tazyik şekillerinden muafırlar.

Madde — 4.

Teşkilâtın evrakı, ve sureti umumiyede ona ait veya onun elinde bulunan her türlü evrak, nerede bulunurlarsa bulunsunlar, masundurlar.

Madde — 5.

Hiç bir malî kontrol, tahdidat veya moratoryoma tâbi olmadan :

- a) Teşkilât her türlü döviz elinde bulundurabilir ve herhangi bir para ile hesap açtırabilir.
- b) Teşkilât, sermayesini bir memlekettten diğerine veya herhangi bir memleket içinde serbestçe transfer edebilir. Ve elinde bulunan bütün dövizleri her nevi paraya tahvil edebilir.

Madde — 6.

Teşkilât, emvali, gelirleri ve diğer malları :

- a) Her türlü doğrudan doğruya vergiden muafırlar. Bununla beraber, Teşkilât umumî hizmetler mukabili olan vergilerden muaf tutulmasını talep edemez;
- b) Resmî istimali için yapılan ihracat ve ithalât üzerine mevzu tahdidat, memnuiyet ve her türlü Gümrük resminden muafırlar; bununla beraber, resme tâbi olmadan ithal edilen bu malların ihthal edildikleri memleketin arazisi üzerinde satılmıyacıkları tabîdir. Meğer ki, bu satış ithal memleketi Hükümetinin kabul ettiği şartlar dâhilinde yapılmış olsun;
- c) Neşriyat hususunda da ithal ve ihraç tahdidatı ve memnuiyeti ve Gümrük resimlerinden muafırlar.

Madde — 7.

Teşkilât esas itibariyle menkul ve gayrimenkul malların bedelinden mütevellit istihlâk vergilerinden ve satış resimlerinden muafiyeti talep etmeyecek ise de resmî istimali için bedeli tutarının bu nevi vergi ve resimleri ihtiva edecek mühim mubayaatta bulunduğu takdirde, üyeler her imkân buldukları vakit bu vergiler ve resimler tutarından tenzil veya iade etmek maksadiyle gerekli idari tedbirleri alacaklardır.

Fasıl : III.

Ulaştırma kolaylıkları

Madde — 8.

Teşkilât, âzası bulunan her memleketin arazisi üzerinde, posta, kablogram, telegram, radyo - telegram, telefoto, telefon muhaberatı ve diğer muhaberat üzerindeki harç ve tarife rüç-

kanları ve matlaba ve radyoya verilen haberler üzerindeki tarifeler bakımından hiç olmazsa diğer Hükümetler ve diplomatik heyetlerine bahsedilen muamele kadar müsait bir muameleden istifade edecektir. Teşkilâtın resmî muhaberatı ve diğer resmî muvasalası sansüre tâbi tutulmuştur.

Fasıl : IV.

Üniversite Temsilcileri

Madde — 9.

Teşkilâtın belli başlı ve tâli kurulları nezdindeki üye memleketlerin temsilcileri vazifelerinin devamı müddetine toplantı mahalline gidip gelirken muadil derecedeki diplomatik ajanların istifade ettikleri imtiyaz, muafiyet ve kolaylıklardan istifade edeceklerdir.

Madde — 10.

Bu imtiyaz, muafiyet ve kolaylıklar; üyelerin temsilcilerine şahsi faydaları için değil, Teşkilâtla olan münasebetleri nispetinde vazifelerinin serbestçe ifasını temin gayesiyle bahsedilmiştir. Bu itibarla, üyelerden herbiri kendi düşüncesine göre adaletin tecellisine mâni olduğu ve kaldırılması muafiyetin bahsedilmesi sebebine zarar vermediği hallerde, mümessiline bahsedilen muafiyeti kaldırmakta yalnız haklı değil aynı zamanda vazifelidir.

Madde — 11.

9 neu maddenin hükümleri bir Temsilcinin, tebaası bulunduğu veya temsilcisi olduğu veya bu bulunmuş olduğu memleket makamlarına karşı tatbik edilemez.

Madde — 12.

Bu fasla göre, «mümessil» kelimesi, bütün delege, muavin, müşavir, teknik mütehassıs ve temsilei heyet kâtiplerine şamildir.

Fasıl : V

Memurlar

Madde — 13.

Genel Sekreter, işbu fasıl hükümlerinin tatbik edileceği memur sınıflarını tâyin eder. Genel Sekreter bunların listelerini Konseye arz ve bilâhara bütün üyelere tebliğ edecektir. Bu sınıflara dâhil memurların isimleri zaman zaman üyelere bildirilecektir.

Madde — 14.

Teşkilâtın memurları :

- a) Resmî sıfatları dâhilinde iera ettikleri harekât hususunda kazai muafiyetten istifade ederler; vazifelerinin hitamından sonra da bu muafiyetten istifadeye devam ederler;
- b) Teşkilâtın aldıkları ücret ve aidat bakımından diğer belirli Beynelmîlî Teşkilât memurlarının faydalandıkları vergi muafiyetlerinden aynı şartlar dâhilinde istifade ederler;
- c) Kendileri olduğu gibi, eşleri ve beslemeye mecbur oldukları aileleri efradı da muhacereti tahdid için konulmuş hükümlere ve yabancıların kayıt formalitelerine tâbi değildirler;
- d) Kambiyo kolaylıkları bakımından, mahallî Hükümet nezdindeki diplomatik heyetlerin

mümasıl rütbedeki memurlarının istifade ettikleri imtiyazlardan istifade ederler;

e) Kendileri ve eşleri ve beslemeye mecbur oldukları aileleri efradı, Milletlerarası buhran zamanlarında diplomatik heyetlerin vatanlarına dönmek hususunda istifade ettikleri kolaylıklardan istifade ederler;

f) İlgili memlekette vazifelerine başladıkları anda zatî eşya ve mobilyelerini ithal hususunda gümrük muafiyetinden istifade ederler.

Madde — 15.

14 ncu maddede derpiş edilen muafiyet, istisna, imtiyaz ve kolaylıklardan başka, Genel Sekreter, kendisi için olduğu kadar eşi ve sagir çocukları için de, beynelmilel hukuk mucibince diplomatik misyon şeflerine tanınan imtiyaz, muafiyet, istisna ve kolaylıklardan istifade edecektir.

Madde — 16.

İmtiyaz, muafiyet ve kolaylıklar, memurlara kendi şahsi faideleri için değil Teşkilâtın menfaati için bağışlanmıştır. Genel Sekreter, muafiyetin, adaletin infazına mâni olduğu ve bu muafiyetin kaldırılmasının Teşkilâtın menfaatlerine hanel getirmediği hallerde, bu muafiyeti kaldırabilir ve kaldırmalıdır. Genel Sekreter ve muavinleri için muafiyetin kaldırılmasına Konsey salâhiyetlidir.

Madde — 17.

Teşkilât, işbu fasılda sayılan, imtiyaz, istisna, ve kolaylıkların mahal verebileceği suiistimalleri bertaraf, zabıta nizamâtını temin etmek ve adaletin iyi işlenmesini kolaylaştırmak üzere her zaman üyelerin mensup buldukları yetkili makamlarla işbirliği yapacaktır.

Fasıl : VI.

Teşkilâtın vazifelendirilmiş mütehassısları

Madde — 18.

Fasıl V de kastedilen memurlardan başka, mütehassıslar, Teşkilât tarafından vazife ile gönderildiklerinde, seyahat müddeti dâhil bu vazifenin devamı müddetince, vazifelerini yapabilmelerine lüzumlu imtiyaz, muafiyet ve kolaylıklardan istifade ederler.

Bunlara:

- a) Tevkif hapis ve eşyalarına elkoyma muafiyetleri;
- b) Vazifeleri sırasında yaptıkları hareketlerhususunda kazai muafiyet;
- c) Her türlü evrak ve vesikaları masuniyeti dâhildir.

Madde — 19.

İmtiyaz, muafiyet ve kolaylıklar eksperlere şahsi istifadeler için değil Teşkilâtın nef'ine olarak tanınmıştır. Genel Sekreter, adaletin tecellisine mâni olacağını ve kaldırılması Teşkilâtın menfaatlerine zarar vermiyeceğini düşündüğü bütün hallerde bir ekspere tanınmış olan muafiyeti kaldırabilir ve kaldırmalıdır.

Fasıl : VII.

Ek Anlaşmalar

Madde — 20.

Teşkilât, işbu Protokolü bir veya birkaç âzânın hususi şartlarına göre tanzim etmek gayesiyle, bu âza veya âzalarla ek Anlaşmalar imza edilebilir.

Bu maksatla aşağıda imzası bulunan, gerekli salâhiyeti haiz temsilciler işbu protokolü imza etmişlerdir.

Paris'te 16 Nisan 1948 tarihinde, her iki metin muteber olmak üzere Fransızca ve İngilizce tek nüsha olarak hazırlanmış ve tasdikli suretlerini diğer âkidlara tebliğ edecek olan Fransa Cumhuriyeti Hükümetinin Arşivlerine tevdi edilmiştir.

TEŞKİLÂTIN MALÎ REJİMİ HAKKINDA AVRUPA EKONOMİK İŞBİRLİĞİ SÖZLEŞMESİNE EK

II. Numaralı Protokol

Avrupa Ekonomik İşbirliği Sözleşmesini imzalayan Hükümetler ve makamlar:
Sözleşmenin 23 ncü maddesinin, Avrupa Ekonomik İşbirliği Teşkilâtının malî rejimi hakkında bir Ek Protokol yapılmasını derpiş ettiğini nazarı itibara alarak;
Aşağıdaki hususlar hakkında mutabık kalmışlardır.

Madde — 1.

Bütçe

Genel Sekreter, en geç her senenin 1 Mayısına kadar mütaakip bütçe süresi için müfredatlı sarfiyat tahminlerini Konseyin tetkik ve tasvibine arzedecektir. Sarfiyat tahminleri fasıllarda toplanmıştır. İera Komitesinin müsaadesi hariç, fasıldan fasıla münakale memnudur. Bütçe tasarısının katî şekli, teferruatı itibariyle, Genel Sekreter tarafından tâyin edilecektir.

Üyelerin temsilcilerinin seyahat masrafları, ikamet tazminatı normal olarak üyelere aittir. Konsey Teşkilât tarafından tanzif edilecek oldukları hususi görevlerin ifasından mütevellit masrafların bazı temsilcilere tediyesine, bazı hallerde müsaade edebilir.

Madde — 2.

Ek Bütçe

Şartlar icabettirdiği takdirde, Konsey, Genel Sekreterden ek bir bütçe tanzimini talep edebilir. Genel sekreter, konseye, sunulan kararların icabettirdiği masrafların tahminini takdim eder. Mütemmim sarfiyatı icabettiren bir karar ancak Konseyce müteakbil masrafların kabulü halinde, Konsey tarafından tasdik edilmiş addedilir.

Madde — 3.

Bütçe Komisyonu

Teşkilâtın üyelerinin temsilcilerinden müteşekkil bir Bütçe Komisyonu Konsey tarafından tesis

edilecektir. Genel Sekreter, bütçeyi Konseye takdim etmeden evvel mütekaddim bir tetkik için bu komisyona arzedecektir.

Madde — 4.

İştirak hisselerinin hesabında kullanılan esaslar

Tasdik edilen bütçe masrafları, Konseyin tasdik ettiği bir bareme tevfikan Teşkilât âzaları tarafından verilecek aidatla karşılanır.

Genel Sekreter, âzalara hisse tutarlarını tebliğ ve bu hisseleri tesbit ettiği bir tarihte tediye davet eder.

Madde — 5.

İştirak hisselerinin ödenmesi için kabul edilen para

Teşkilâtın bütçesi, Teşkilât merkezinin bulunduğu memleket parası üzerinden tanzim edilir; üyelerin iştirak hisseleri bu para ile tediye edilecektir. Bununla beraber Konsey, üyeleri iştirak hisselerinin bir kısmını Teşkilâtın vazifelerini ifa için muhtaç olduğu herhangi bir para ile ödemeye davet edebilir.

Madde — 6.

Mütedavil sermaye

Konsey, hisselerin tesbit ve tediyesine kadar âzayı lüzumunda, hisselerin tediye edilmesi icabından para veya paralarla mütedavil sermaye avansında bulunmaya davet edecektir. Bu avanslar, aynı bütçe müddeti sırasında, hisseden tenzil suretiyle ödenir. Avans tutarları, hisselerin tesbitinde kullanılan kıstasa göre tâyin edilirler.

Madde — 7.

Hes. B. T. ve Denetleme

Genel Sekreter Teşkilâtın bütün varidat ve sarfiyatının doğru bir hesabını tanzim ettirir.

Konsey, yenilenmesi kabil olmak üzere ilk görev müddeti üç sene olan hesap murakıpları tâyin eder. Bu murakıplar Teşkilâtın hesabatını, bilhassa sarfiyatın bütçe tahminlerine uygun bir şekilde yapılmış olup olmadığını tetkik edecektir.

Genel Sekreter, hesap murakıplarına, vazifelerinin ifasında muhtaç olabileceklerini bütün kolaylıkları gösterecektir.

Madde — 8.

Mali Nizamname

Genel Sekreter, tasdik zımında Konseye Teşkilâtın kurulmasından sonra mümkün olan en kısa müddet zarfında, işbu protokolda anılan prensiplere tevfikan ve Teşkilâta sağlam ve iktisadi bir malî idare temin edecek surette hazırlanmış bir malî nizamname sunar.

Madde — 9.

İlk Bütçe

İstisnai olarak, Genel Sekreter, Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden en geç iki ay içinde ve yürürlüğe girme tarihinden 30 Haziran 1949 tarihine kadar olan müddet için bir ilk bütçeyi ve mü-

tedavil sermaye avansları balığıne mütaallik teklifleri Konseye arzedecektir.

Yukarda yazılı olanları tasdik hususunda aşağıda imzaları bulunan ve bu konuda salâhiyettar kılman yetkili temsilciler bu protokolü imza etmişlerdir.

Paris'te, 16 Nisan 1948 tarihinde, her iki metin muteber olmak üzere Fransızca ve İngilizce tek nüsha olarak hazırlanmış ve tasdikli suretlerini diğer Âkıdlara tebliğ edecek olan Fransa Cumhuriyeti Hükümetinin Arşivlerine tevdi edilmiştir.

